

53. 12.

1983. április

P A L O T A I

K R Ó N I K A

A csanádpalotai Kelemen László Művelődési Ház honismereti
körének lapja

Honismeret, helytörténeti közlemények

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság
Lektorálja: Kiss Dezsőné
Borítólap: Vass Józsefné
Kiadja: Csanádpalota Nagyközségi Közös Tanácsának
Kelemen László Művelődési Háza
Felelős kiadó: Erdélyi Lajos m.b. igazgató

KÉZIRAT GYANÁNT

KELEMEN LÁSZLÓ

I,

Kelemen Lászlóról, az első magyar színigazgatóról, -aki életének utolsó éveit, mint kántortanító, Csanádpalotán élte le-, Asztalos P. Kálmán barátom, a Palotai Krónika 14. 15. és 16-ik számában, nagyon értékes adatokat közölt. Ezeket az adatokat gyermek- és ifjúkorában, azaz 1910 és 1920-as években hallotta az akkor élő öregektől, közöttük a nagyapjától is.

Én is hallottam a gyermekkoromban a nagyszüleimtől, hogy Buja Lajos tanító hogyan, és kiknek a segítségével találta meg az 1880-as évek valamelyikében Kelemen László sírját. Lugosi Döme volt makói gimnáziumi tanár KELEMEN LÁSZLÓ ÉS AZ ELSŐ "MAGYAR JÁTSZÓ SZINI TÁRSASÁG" című könyve, Makón jelent meg 150 példányban, 1927-ben. A könyv megírása előtt, évekig gyűjtötte az adatokat Makón, Szegeden, Budapesten, könyvtárakban, levéltárakban, világi és egyházi irattárakban stb. Felkereste Kelemen László akkor még élt utódait, azoktól is kapott értékes adatokat. Az adatok gyűjtése után írta meg a könyvét. Nekem is van belőle egy példány. Csanádpalotán sok embert érdekel Kelemen László élettörténete. Többen kértek, amikor mondtam, hogy nekem megvan Lugosi Döme Kelemen Lászlóról, hogy a Krónikában közöljek a könyvből adatokat.

Az adatok közlését megkezdem:

1. Származása.

A Kelemen család Erdélyből, a Bihar megyei Szőllős községből származó nemesi család volt. Cimerük közepén, kerek pajzsban, nyelvét kiöltő ágaskodó oroszlán áll, és jobb lábával görbe kardot tart. Ehhez hasonló cimereket a XVI. és a XVII. század elején, az erdélyi fejedelmek adtak.

Kelemen András, -László nagyapja-, Bihar megyéből Szőllősről költözött Makóra, ahol tanítómester volt. Makón 1730. november 11-én házasságot kötött Almási Mária tanítónővel.

Ebből a házasságból született Makón 1732, szeptember 29-én Kelemen Mihály, László édesapja.

Kelemen Mihály felnőtt korában, 1754-ben kántortanító lett Makón. Itt házasságot kötött az előkelő, és gazdag családból származó Török Annával, 1757. április 24-én. Még ebben az évben Pécskára, innen Kecskemétre költözött, majd 1767-ben Pestre ment a ferencrendiekhez, kántornak. Pesten, a német nyelvű iskolák mellé, magyar nyelvű iskolát nyitott, és itt magyar nyelven tanított. Ingatlant is vásárolt adóságra. Nagy baj érte, mert a borospincéjét 1775, tavaszán elöntötte az árvíz, nyáron pedig a jég teljesen elverte a szőlőjét. Nehéz anyagi helyzete javítása végett 1781-ben Kiskunfélegyházára költözött, s itt mint kántor működött. Vagyoni helyzetének javulása után visszatért Pestre, és itt élt mint kántortanító. Itt halt meg 1791. december 28-án, amikor már László fia, megteremtette a magyar színészetet.

/ folytatás következik /

Bazsó Dénes

LETÜNT VILÁG

/ folytatás/

9./ K o l d u s o k. Az első világháború előtt is voltak koldusok, de a háború után, a számuk megszorodott. Ennek több oka volt. Az egyik az, hogy a háború végén a szomszéd államok katonái megszállják az ország kb. 75%-át, és a trianoni béke után, az ország 63 vármegyéjéből csak 19 maradt meg. A majdnem 5 évig tartó háború miatt, a lakosság elszegényedett. A másik oka pedig a pénz értékének a rohamos romlása volt. Ezért azoknak a családoknak, akiknek földjük nem volt, nagyon nehezen tudtak megélni a keresetből, napszám-ból. Az ilyen családok öreg tagjai, tarisznyát akasztottak a hátukra, és utcáról-utcára járva, a tehetősebb családokhoz elmentek.

A kinyitott kiskapuban megálltak, és hangosan imádkoztak. A tarisznyájukban 1 db. kenyeret, szalonnát, tojást stb. tettek. Így koldúltak. Amikor a 20-as évek közepe táján az elértéktelenedett koronát felváltotta a pengő, akkor pár fillért is kaptak a koldusok.

A koldusok számát az is növelte, hogy a háború után sok olyan hadirokkant volt, akiknek kezük, lábuk hiányzott. Dolgozni nem tudtak. Ilyenek kocsin mentek faluról-falúra, és az utcákban meg-megállva énekeltek, vagy hangos kérő szavakkal hívták magukra a házban tartzkodók figyelmét.

Ezek a vándorkoldusok piaci napokon, vásárkor, búcsú napján a megszokott helyükön ültek. Tányért, vagy a kalapjukat maguk elé tették. Ebbe ejtették a járó-kelők a pénzt. Némelyik koldusnak harmonikája, citerája volt, és ezek hangjával hívták fel magukra a járó-kelők figyelmét. A cigányok közül csak a vidékiek koldúltak, főleg a nők és a gyerekek. Jóslás és kártyavetés ajánlással jártak házról-házra, koldúlni.

Ezek között szentelenek is voltak.

Édesanyám nyolcvankét éves korában is dolgozott. Az udvaron kézimunkázott, amikor egy fiatal cigányasszony beállított hozzá, kérését így kezdte:

- Aggyon a zuristen erőt, egisiget. Segiccsén rajtam néni, nagyon beteg vagyok. Aggyon pár forintot!
- Te beteg vagy? Fiatal, egészséges vagy. Ne koldulj, hanem dolgozz!
- Higgye el beteg vagyok. Nem láccik rajtam, mert lelkibeteg vagyok.

Ne hazudj! Ki innen!

Csak hatósági engedéllyel lehetett koldúlni.

A felszabadulás után nemsikára létesültek városokban, községekben öregek napközi otthona. Itt nem csak élelmet kapnak a rászorulóknak, hanem beszélgetésre, szórakozásra is van lehetőségük.

10./ Trafikok. Az első világháború előtt, és alatt a dohányárút, a boltokban árúlták. Itt lehetett kapni pipa- és cigarettadohányt, különféle szivarokat, és cigarettát.

A cigarettadohányt cigarettapapírba sodorták, nyelvükkel megnyálazva ragasztották össze.

Az első világháború után, a hadirokkantakat, hadiözvegyeket, és a vitézeket / vitézek voltak azok, akik a háború alatt ezüst, vagy arany kitüntetést kaptak/, az állam támogatta. Kaphattak magasabb hivatali beosztást, földet, dohányárúdát, azaz trafikot.

Csanádpalotán trafik nyitására engedélyt kapott Bakai Károly hadirokkant, Lakita Lászlóné hadiözvegy és vitéz Marosi Ede.

Bakai Károly építette azt a kis trafikot, ami még ma is megvan, az Ady Endre utca sarkán. Most cukorkát árulnak benne. Marosi Ede trafikja a tanácsháza épületében volt, ott ahol most húsbolt van. Lakita Lászlóné trafikja a Gerle utca sarkán volt. Elbontották.

A második világháború után, a trafikok megszűntek, ismét a boltokban lehet dohányárút is venni.

/vége/

Bazsó Dénes

SZABADVÁLASZTÁS PALOTÁN

"Kedves hazánk felett őrködő Isteni gondviselés tizenegy évi szenvedés után visszaadván népeknek azokat a törvényes jogokat, melyeket a hon jobbjai az 1848. évi törvénycikk által szerzettek vissza helyezvén a szabad választás gyakorlását." Ezekkel a szavakkal kezdte beszédét 1861. január első felében Katona Antal palotai szolgabíró.

A választás napján délelőtt, 9 órára a község lakossága a községházánál gyűlt össze. A szolgabíró a bírót és az előljárókat lemondásra utasította, bírótól elvette a községi pecsétjét és a birói botot.

Közfelkiálltással elsőnek Hangai Lászlót bírónak, ezt követően Kriván Gergelyt községi gazdának, öregebb Kriván Józsefet adószedőnek választottak meg.

Ezután esküdteknek Csibrán Imre, Halasi Márton, Sojnoczki Márton és Lakatos Mátyás ugyancsak közfelkiálltással voltak megválasztva.

Szekérbiztosnak, aki egyben felvigyázó is, Heninger Józsefet választották.

Az összegyűlt lakosság előtt a községi jegyző választásra is sor került. Gosztonyi László 92-, Molitorisz János 83 szavazatot kapott, így a választással megbízott szolgabíró Gosztonyi Lászlót jelentette ki megválasztott jegyzőnek.

A megválasztottak letették az esküt, a bíró átvette a községi pecsétet és a birói botot.

Az újjonnan megválasztott előljáróság első nagy feladata volt, hogy az államköltséggel megépült házak tulajdonosaitól a fennálló hátralékot behajtsa.

Palotán 1854. november 25-én tartott árverésen összesen 32 család vásárolt telket, ezeken államkölcsönből lakásokat építettek. Több palotai lakos még 1857 évben is adós volt az államnak, anyagi helyzetükre hivatkozva nem tudtak fizetni.

Az állam a községi előljáróságon keresztül igyekezett behajtani a pénzt, de eredménytelenül. A községi előljáróság az adósokat beperelés végett Farkas Mihály nakói ügyvédnek adta át. Az ügyvéd 1861 évben beszámolt a község előljáróságának az eredményről, e szerint 32 peres ügye volt Palotán ahol zálogolás történt, úgy mint:

- 1./ Biró Ádámnál lezálogolt 1 kocsit két lovat és egy malmot. Ezen adóságban Nagy András egyszer 20 forint 5 krajcárt, egyszer pedig 17 forintot fizetett be.
- 2./ Molnár Mihálynál lezálogolt 2 lóvat és egy kocsit, ennek árában Grósz Fa kas 26 forintot fizetett be.
- 3./ Hadobás Jánostól lezálogolt 2 lovat, egy kocsit és 3 darab malacot, ennek árában befolyt 54 forint 39 krajcár.
- 4./ Váczi Jánosnál lezálogolt 4 sertés árában befolyt 43 forint 30 krajcár, az összeget Nádudvari József fizette be még 1859. március 9-én.

Ügyvédi elszámolás: tőkében.....,110 pft 30kr
kamatokban....., 13 " 20"
perbeli költségek.....,14 " 25 "
végrehajtási költségek..10 " 05 "
árverési költség.....,18 " 45 "

Összesen:.....166 pft 25 krajcár.

Ennek alapján az akkor megválasztott előljáróságnak is voltak nem könnyű feladatai.

Komoly Pál

PALOTAI IRATOK 1949-ből.

142
849

Palotai Kerület Szolgabírójától.
A Kerületbeli községek Elöljáróinak.
Palotán november 1-én 849.

Mltgos Cs.K.Fő Biztos Ur 1127 sz.
érkezett magyar nyelven Kinyomtatott
plakátok példányai az forgásban lévő
egy és két fts bankjegyek czélul vett bé
váltásáról mint a Cs.K.sereg Fő hadi
parancsnoksága által kiadott rendelmé-
nyek pont alatt szokott kihirdetés és
nyilvános helyen leendő kifüggesztés
szoros kötelességükben tétetik.

.-.-.-.

143
849

Békés Csongrád Csanád megyék K.K.
Fő Biztos Ur Óméltóságának 1193 sz.
rendelete folytán a budai építési
testülethez megkivántató hivatalokra
rendelt csődület közhirre tétel végett
közöltetik.

.-.-.-.-.-

144
849

Polgári telyhatalom Fő Biztos B.,
Geringer Ur Ó Exelentiájának f.e.
nov.6-ról 2854-es számú rendelete
folytán a Cs.K.Katonai Főparancsnokság
által Pesten f.e.nov.2-án kibocsájtott
rendelete az útlevelek tárgyában .///.
alatt közhiré tenni el ne mulasszák.

.-.-.-.-.

145
849

Csanád megye Battonyai, Palotai, Nagylaki
Kerületeiből bekerült bitang jószágok
jegyzékét ./. alatt közhirre tétel mellett
megküldöm.

I-ör egy szürke ppa billegű,2-ik egy pej-
kanca RR 568 billegű,3-ik egy pej ppa III
billegű,4-ik egy szürke R billegű,5-ik
egy sötét pej kanca R 246 billeggel.
Ezen kívül egy ocska vasalt kocsi meg
két ócska hám,gyeplő.

..-.-.-.

146 Mltágos Cs.K. Fő Biztos Ur 1195 sz.
849 rendelete folytán Vidarcz János szökött
katonának ugyszinte felségsértés vét-
ségével terhelt Makai Sándor,Joanczvik
György,Szerényi Antal személyes le-
írásukat szörkos vizsgálódás elfogatásuk
esetén hozzám őrizett alatt kísérik.

Cs.K.Fő Biztos

..-.-.-.

Asztalos P.Kálmán

CSANÁDPALOTA NEVEZETESEBB ÉVEI

- Történelmi iratok nyomán -

I.

1421.Ebben az évben Palota a nagylaki J á n k i család
tulajdona volt.Hogy milyen terjedelemben,ennek nyo-
mát nem találtam.

..-.-.-.

1427. Z s i g m o n d Király,mint a nagylaki uradalomhoz
tartozó falut,N a g y m i h á l y i Albertnek ado-
mányozta.Ennek utódai nemsokáig élvezték,mert Mátyás
király közbelépésére a Hunyadi család birtokába
került.

..-.-.-.

1552. A török hadjárat idelyén Palota elpusztult és
pusztult falunak van feltűntve az 1555-ös adó-
lajststrom szerint is.

..-.-.-.-.

1562. A pusztult Palota helyét tót telepesek szálják meg s ekkor Tót-Palota néven szerepel, de hamarosan ismét elpusztul s egy fél századig semmi nyoma nincs.

.-.-.-.-

1637. Ismét említésbe kerül a pusztult falu és adományleveleket osztogatott rá A p p a f i Mihály erdélyi fejedelem/1637-1657/. A pusztára ekkor magyar telepesek jöttek s az újra települt falunak Mező-Palota nevet adtak.

.-.-.-.-

1649. II. Rákóczi György is jogot formált a falura és adomány leveleket osztogatott rá, amivel nem csak birtokviszonyokat kuszálta össze, de a több részre behajtott dézsmával, és megkövetelt robottal a lakosságot is a nélkülözésig zaklatta.

.-.-.-.-

1651. Mező-Palota lakossága, az egymásra torlódó eladományozások miatt gróf Pálffy Tamás csanád püspök oltalma alá kérte magát, akinek az oltalomért egy aranyos szegélyű paplant, egy pár karnaszin csizmát, nyolc kosár halat és kettő kas méhet adományozott.

.-.-.-.-

1686. A török hadak elpusztítják Palotát s mint Pusztá-Nagylak város tulajdonába kerül s vele az aradi uradalomhoz tartozik.

.-.-.-.-

/folytatás következik/

Asztalos P. Kálmán

GYERMEKJÁTEKOK; MONDOKÁK

/Részlet a "Gyermekevelés a század elején" c. néprajzi gyűjtésből./

A jó "karonülő" vagy éves gyermeket a felnőttek hátukra vették, kocoktak vele és a gyolcsos tótokat utánózva kiáltottak:

gyolcsot vögyönek!

A gyerek sereg utánuk nyomult és a kicsi fenekét csipkedve kiáltották:

Enyém a gyócs!

A csipkedéstől vagy kacagás lett, vagy sirás. Amikor pedig a gyermekek vették nyakukba a kicsit, akkor a játék így hangzott: Dócsót vögyönek!

Amikor két gyerek összekulcsolt kezére ültették a kicsit, ezzel a mondókéval vitték:

Visziligólya a fiát...

A kisgyermeket állókában tanították meg állni.

Egy kis asztalformájú állókát késtítettek, amelynek közepén kerek kivágás volt és abba állították a kicsit, akit atöbbi gyerek vagy édesanyja így biztatott:

Áll a baba áll,

Mint a gyertya szál...

Amikor jártani tanították, megfogták a két kis kezét és így biztatták:

Jár a baba, jár,

Mint a kismadár,

Holnapután a kert alatt

Lepkét is fog már.

Az anya szemmel tartotta kicsijét akár a földön mászott, akár egy pokrocon ült. Amikor már a "sámlin" /kisszéken/ is ügyesen ült, így gügyögött hozzá:

Lóg a lába, lóg a,

Nincsen neki dóga.

A gyermekeknek régen hiányos volt az öltözőkük, /egy "kezes-lábas"/, kézzel varrott csuszí, meg a nyakra, fejre kötött nagykendőből állt a kicsi öltözőke/ ezért télen, amikor kiszaladtak hógólyózni vagy hóembert csinálni, hamar rájuk szóltak, hogy: "gyeröknék a kuckóban a hejye!"/

A század elején élő falusi gyermekeknek pénzért vett játékaik nem voltak. A pici gyermekeknek kukoricaszemeket tettek dobozba vagy szárított dísznőhólyagba és azt zörgettek.

A téli hónapokban morzsolt csutkából, szárizékból, vagy papírból készült játékokkal játszottak a gyermekek. A lányoknak csutkababájuk volt, azt pólyázták, ringatták. Az anyák, nagymamák készítettek pálcából is babát. Egy pálcára kétújjnyi széles, hosszabb vásznat csavartak és cérnával körül kötötték, ez volt a baba feje. A baba kezének egy szélesebb vásznat csavartak össze, a két végét cérnával megkötötték, és a kezét, a gombóccá kerekített mellével együtt a pálcára erősítették. A baba hasának, csipőjének szintén vásznat csavartak. A baba fejére "plajbásszal" szemet, orrot, száját rajzoltak. Olyan - a nyakánál összehúzott - inget adtak rá, amilyen a kicsi gyermeké, polyásoké volt. Morzsolt csutkából "építettek" házakat, istállókat és abba csutkateheneket, csutkalovakat tettek. Ugyanigy az istálló is csutkából készült és abba apróra tördelt csutkamalacokat tettek, és nagyobra tördelt csutkadisznókat. Ezzel játszottak a kis parasztgyerekek, /a paraszt és zsellérgyerekek/, terelgették őket. A nagyobb gyermekek már sokféle ügyes játékokat készítettek. Például: szekeret, amelynek a cérnaguriga levágott végei volt a kereke. Csináltak szekeret krumpli kerékkel is. A krumplit középpen kétfelé vágta és a négy félkrumpli-ba két pálcát dugtak. Ez lett a szekér tengelye. A két tengelyre ezután még hosszabb pálcákat dugtak és ez lett a szekér alja. Csutkaökröket vagy sárból, szárizikból készült ökröket állítottak a szekér elé. Az ökröknek hosszú szarvat csináltak, ezzel különböztették meg a tehenektől, lovaktól.

A GYŰJTEMÉNY SZORGALMAZÓI

Szeles András /Orgona u.3./1905-ből való "Maros" című makói újságot és egy régi kéziratot.

..-.-.-.-.-

Kádár Mihályné /Bakai Katalin/ Csanádpalota, Fürt S.u.3. egy régi tölcseres petróleumtartót.

..-.-.-.-.-

Kovács Gábor, a HNF titkára, "Magyar népviseletek régen és ma" című képes könyvet adományozott. Ugyancsak Kovács Gábor adományozott a gyűjteménynek az "olvasó Nép" című könyvből kettő példányt és "Magyarország két évtizede" című füzetet, s egy régi tintaceruzát.

..-.-.-.-.-

JELENÜNK KRÓNIKÁJA

Örömmel olvastuk a Csongrád megyei Hirlap 1982. december 21-i számában, hogy a "hat megyei rádiós válogatottban" a csanádpalotai Nyrges Mihály és Jancsik Árpád készül a legjobbakkal.

..-.-.-.-.-

Ugy szintén a Csongrád megyei Hirlap múlt év december 31-én megjelent számában olvastuk, hogy Mari Antal a Csanádpalota és Vidéke ÁFÉSZ dolgozója a MESZÖV sportbizottság tagja, mint társadalmi munkás, a község tömegsportjának fejlesztésében és a versenyek szervezésében nyújt kiemelkedő teljesítményt.

..-.-.-.-.-

A magyar történelem jeles korszakai című előadás sorozatát február 11-én megkezdte Szügyi Andrásné tanárnő. Az előadást a nyugdíjas klub tagjai érdeklődéssel hallgatták s várják a következő részt.

JELENYNK KRÓNIKÁJA

Mikulás est. A nyugdíjasklub, Markovics Gézáne vezetésével, december 6-án Mikulás-estet rendezett. Ünnepi asztal, sütemény, tea várta a klubtagokat.

Az est folyamán a nagysubás Mikulás is megérkezett és a puttonyából minden nyugdíjas megkapta a maga csomagját, virgácsát. A helyi Szabadság MGTSZ Hámán Kató szocialista brigádja is megajándékozta a klub tagjait. A vendégek között volt Megyesi István, a községi pártbizottság titkára is, aki köszöntötte az idős embereket és örömmel látta, hogy milyen jól érzik magukat együtt a nyugdíjasok. A köszöntő után vidám műsor következett. Nagy György egy Szép Ernő verset mondott, Markovics Gézáne énekelt, Nagy György és Kiss Lajosné vidám jelenettel szórakoztatták a Mikulás-est résztvevőit, majd a gyermek citera zenekar tagjai énekeltek zenéltek. Végül Kodrán Sándor és Kriván László zenéjére többen táncra perdültek és ekkor következett be a tragédia. Az egyik klubtag, Horváth Sándor a tánc közben holtan esett össze. A hangos vigsgát egy pillanai alatt a döbbenet néma csendje követte. A klub tagjai nemcsak a hangos vigságban, hanem a szomorú gyászban is összetartottak, egy családként állták körül a ravatalt.

Vöröskeresztes gyűlés. A Vöröskereszt községi alapszervezete december 8-án tartotta évváró közgyűlését a Kelemen László Művelődési Házban. A gyűlés résztvevőit, Tóth Tamás a szervezet elnöke köszöntötte. A Vöröskereszt 1982. évi munkájáról Czabarka Andrásné titkár tartott részletes beszámolót. Majd Dr. Kriván Gyula ismertette Csanádpalota jelenlegi egészségügyi helyzetét, s kitért arra is, hogy javul az orvosi rendelő műszerezettségé, a galvánkezelés bevezetése sok fáradságtól, költségtől kíméli meg a betegeket. Végül Tóth Tamás elnök a yéradás szükségességéről tartott igen hatásos előadást.

A kövegyi öregek napközi otthonában. Fogynak, fogyogatnak a napközi gondozottai. Az otthon megnyitásakor huszonegy idős embert gondoztak, ma pedig már csak tizen ülnek asztalhoz, hétnek - betegség, aggkori gyengeség miatt - házhoz kell vinni az ebédet. Az ünnepi alkalomhoz terített asztalt ülik körül az idős gondozottak. Vendégeket várnak.

Mint minden évben, karácson előtt, a község gazdasági és társadalmi vezetői látogattak el, hogy együtt ünnepeljenek az idős emberekkel. A Béke tsz. képviselőjében Sipos Sándorné elnöknő, a Nőbizottság képviselőjében Sipos Imréné, a HNF. községi bizottsága képviselőjében Sipos Sándor, a községi pártbizottság képviselőjében Vigh Ferencné, a Vöröskereszt szervezet képviselőjében Beke Istvánné, a Béke szocialista brigád képviselőjében Halász Józsefné érkeznek és valamennyien ajándékokat hoztak az otthon részére, amellyel tovább szépítetik otthonukat, mindannyiuk gyönyörűségére. A szívélyes hangú beszélgetésük az óvodások látogatásával fejeződik be.

Maczkai Jánosné óvónő vezetésével 15 kis óvoda érkezik és verssel, énekkel köszöntik az idős néniket, bácsikat.

Társadalmi Vezetőség ülése. A Kelemen László Művelődési Ház Társadalmi Vezetősége 14-én kibővített ülést tartott.

Ludányi Andrásné, a társadalmi vezetőség elnöke ismertette az 1983. évi munkatervet, valamint értékelte a vezetőség 1982-ben végzett munkáját. Erdélyi Lajos a művelődési ház igazgató helyettese szólt arról, hogy az intézményben kielégítően és folyamatosan működnek a kiscsoportok, szakkörök, klubok. Ismertette az 1983. évi munkatervet, valamint tájékoztatót adott a művelődési ház 1983. évi költségvetéséről.

Utépítés. A lakosság összefogásával és állami hozzájárulással

1982. évben új szilárdburkolatú út épült az Arany János utca egy részén és a Fáva utcában, 400 m hosszúságban, 1600 m² felületen. A Rózsa utcai és a rácsatlakozó utcák lakói is létrehozta utépítő közösséget, ezek 1983. első felében kezdik meg az építkezést.

Társadalmi munka. Örvendetes tény, hogy az 1982-re tervezett 3 millió forint értékű társadalmi munkát I millió forinttal telteljesítettük. Az egy főre eső társadalmi munkaérték eléri a 900 forintot.

PB.-gázellátás. A régi cseretelep megszüntetése miatt a DÉGÁZ új cseretelepet létesített az új temetőben, melyhez a kijelölt telket a tanács vásárolta. Az új cseretelep 1983. január elsejétől folyamatosan üzemel. Létesítése meghaladta a 300 ezer forintot.

Karácsony a nyugdíjas klubban. A nyugdíjasklub, Markovics Gézné vezetésével karácsonyi ünnepséget rendezett. A felkészített karácsonyfa alatt Kovács Ernőné egy, alkalomhoz illő, szép verset mondott. Majd "megjöttek a Betlehemesek". Szügyi Andrásné tanárnő vezetésével 13 gyermek-angyalok, pásztorok-előadták a hagyományos betlehemi játékot. Ez a régi betlehemes játék olyan meghatottságot váltott ki a klubtagok lelkéből, hogy valamennyien szívből, lelkesen énekelték: "Mennyből az angyal"...-Csórdapásztorok, midőn Betlehemben"... és más karácsonyi énekeket. Erről magnófelvétel és sok-sok fénykép is készült, hogy az idők múlásával, emlékezhessenek erre a szép karácsony estére.

Ezenkívül minden tag szép karácsonyi lapot kapott, karácsonyi-újévi jókívánságokkal. Ugyanílyet küldtek a makói nyugdíjas klubnak, akik viszonozták a karácsonyi, újévi jókívánságokat. A három elhunyt tagtársunk sirjára pedig fenyőből kötött csokrot helyezett el Kovács Ernőné.

TIT-előadás a nyugdíjas klubban. A januári program keretében Gál László, a Szabadság MGTSZ párttitkára szociálpolitikai kérdésekről tartott előadást. Egy másik alkalommal Vass Józsefné tanárnő a lakáskultúra kialakulásáról tartott előadást. Ezt követően levetítette a szentendrei skanzenről készült filmet. Ugyancsak a januári program keretében Batta János, a napközi otthon konyhafőnöke a diétás ételek elkészítését ismertette.

TIT-előadás a nőklubban. A januári program keretében a daganatos megbetegedésekről, a jó - és rosszindulatú daganatokról tartott előadást Dr. Nagyfalusi Mária főorvos. Az alkohol káros hatását Dr. Benyovszky István ideggyógyász ismertette.

Nyugdíjas klub alakulásának évfordulója. Ünnepeles külsőségek között emlékeztek meg a nyugdíjas klub megalakulásának évfordulójáról. A Fényes étteremben rendezett ünnepségen Markovics Gézáné, a klub vezetője köszöntötte a vendégeket és a megjelent nyugdíjasokat, majd beszámolt a szervezet működéséről, amelynek létrejöttében döntő szerepe volt a helyi pártbizottságnak, Megyesi Istvánnak, a bizottság titkárának.

A klub 1982. január 8-án alakult mintegy 10 taggal, se az létszám hónapról-hónapra gyarapodott, az év végére 82-re növekedett. Ebből 58 nő, 24 férfi. Az év folyamán 90 összejövetelt tartottak, melyeknek keretében a szórakozás, ismeretszerzés szinte minden formája megnyilvánult.

A beszámolót követően a nagyközségi pártbizottság és a Hazafias Népfront községi bizottsága nevében Kovács Gábor népfront titkár köszöntötte az eseményen megjelenteket. A köszöntő után műsor következett: Zsiga Istvánné verset mondott, Markovics Gézáné énekelt, Majd Kocsis János magyar nótákkal szórakoztatta a jelenlévőket. Végül nem maradt el a közös vacsora sem, amelyet a késő esti órákig tartó jó hangulatú tánc és mulatság követett.

Galambskiállítás. Nagy sikerű galambskiállítást rendezett a 87. számot viselő csanádpalotai és kövegyi galambtenyésztő egyesület. A volt Rákóczi tsz épületében rendezett kiállítást Posztós István, a Szabadság MGTSZ elnöke nyitotta meg. Az egyesület tiz év óta működik, 18 taggal. Elnöke Kodrán Sándor, titkára Halasi Mihály. Több kiállításon vettek részt igen szép eredménnyel. A legutóbbi országos és nemzetközi bemutatón három tenyésztő kapott aranydiplomát:

Kocsis József, Halasi Mihály és Kodrán Sándor.

A mostani kiállításon 16 tenyésztő 34 galambfajta-t mutatott be. Láthatók voltak a kiállításon diszbaromfiak és nyulak is. Érdekesség volt az öt színben bemutatott nutria, amelyet Ölei Mihály tenyészt. Azért is érdekes volt mert a községben még a tenyésztése nem terjedt el.

Asszonyok farsangját rendezték meg a művelődési házban, Vágvölgyi Jánosné klubvezető vezetésével. A bálanyai tisztséget Vass Imréné, a Szabadság MGTSZ. Nőbizottságának elnöke töltötte be. A vidám hangulatról Erdélyi Mihályné és Nyerges Sándor citerások gondoskodtak. Az asszonyok, akik a múltban, Vágvölgyi Jánosné tanárnő vezetésével, énekkart alakítottak és saját, népihimzésű ruháikban több alkalommal felléptek, nagyon szívesen énekelgetnek ma is, szinte minden foglalkozáson, miközben vásznaikra varázsolják, öltögetik a szebbnél-szebb népi mutivumokat. Ezek a szép himzések, melyeket mintegy negyedszázada készítenek községünkben, nagyban hozzájárultak az izléses lakáskultúra fejlesztéséhez és segítik az ország különböző tájain élő népművészetek megismerését is.

Öregek farsangja. Az öregek napközi otthonában február 15-én tartották a hagyományos farsangi mulatságot. Mihaleczki Sándorné ez alkalommal is finom kocsonyával kedyeskedett az idős gondozottaknak, meg egy kis pohárka borral. A jó hangulatról a felnőtt citárások zenekara; Erdélyi Mihályné, Nyerges Sándor, Kodrán Sándor és Balog Sándor gondoskodtak. Az idős emberek szórakoztatására többen jelmezt öltöttek, hogy ezzel is fokozzák a vidám hangulatot. Trungel Józsefné szociális gondozó " menyasszonynak" öltözött, Sulyok Sándorné "völegénynek", Bán Julianna gondozott koszoruslánynak, Arday Jánosné Koszoruslegénynek.

Elek Mihály és Erdélyi István cigányasszonynak, Jakab Jánosné boszorkánynak, Ácsán Istvánné pedig fináncnak. A hagyományokhoz hoven eljárták a menyasszonytáncát, majd párórán át táncoltak énekelgettek az idős emberek.

Nyugdíjasklub látogatása. A nyugdíjasklub tagjai február 16-án meglátogatták az iskola új napközti-otthonát. Az otthon szakácsai friss, finom lángossal és teával várták a nyugdíjas vendégeket, akik jóízűen elis fogyasztották, miközben Vágvölgyi Jánosné ismertette az új otthon létesítésének, átépítésének körülményeit és a jelenlegi funkcióját. Ezután a vendégek megtekintettek minden helyiséget, az alsó szinten elhelyezett konyhától, az emeleti ébédlőkön át, a felső szinten elhelyezett napközi és szakköri foglalkozásokra, szabadidő eltöltésére szánt helyiségeket is.

Kulturális szemle. A 2160. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat február 17-én tartotta a kulturális seregszemlét, a Kelemen László Művelődési Házban. A 4. tagú zsűri több produkciót jutalmazott arany, ezüst, bronz oklevéllel. Csímlagos arany oklevéllel jutalmazta a 3/a és a 3/b. oszt. "Alma meséje" című jelenetét. Betanította: Fejes Ferencné és Juhász Lászlóné. Arany oklevéllel jutalmazta a 4/a osztály "Farsangtól Szeptényig" című népi játékát, Betanította: Bak Béláné, a 4/b. osztály verses összeállítását, betanították: Fülöpné Borsos Ágnes, és Kállai Istvánné, 6/a osztály Betlehemes népi játékát, Betanította: Szügyi Andrásné, a 7/a osztály családi este című jelenetét, betanította: Pusztai Sándorné, 8 oszt. csak a fele tréfa című jelenetét, betanította: Ludányi Andrásné, 6-7-8 oszt. Timur és csapata irodalmi összeállítását, Betanította: Matuska Jánosné, szóló énekesek: Szakács Anikó, Kovács Marian, betanította: Bozóki Mária.

A zsűri ezüstoklevéllel jutalmazta a 2/a osztály Tavasz köszöntő című jelenetét, betanította Gyeszat Zoltán. Az 5/a osztály Népi-mondókáit, betanította Kiss Dezsőné, A 6/a osztály Népi játékkarika ország című jelenetét, betanította Gyeszat Zoltánné. Ezüstoklevéllel a 8-ik osztály Petőfi irodalmi összeállítását, betanította, Szügyi Andrásné. Ezüst oklevéllel jutalmazott szólóénekesek: Kruszlica Zsuzsanna és ölei Rita, betanította Bozóki Mária. Ezüstoklevéllel jutalmazta a kisegítő 1-3 osztály Palkó sereg című mesejátékát, betanította Gila Mihály. Egyéni jó szerepléséért külön jutalmat kapott Nagy Antal. Ugyancsak ezüstoklevéllel jutalmazta a gyermek citerazenekar produkcióját, vezetőjük Benke Marcell. Valamint a népi táncsoportot, vezetőjük Döme Mária.

Bronz oklevéllel jutalmazott a 2/b osztály Népi mondókák, betanította Gila Mihályné. Bronz oklevéllel jutalmazott az 5/b osztály Éneklő raj, betanította Bozóki Mária. A 7/b osztály Farsangi kabaré című jelenetét, betanította Matuszka Jánosné. A zsűri által díjazott produkciókat febr. 20-án a szülők és a nagy nyilvánosság előtt is nagy sikerrel mutatták be az iskola tanulói.

..-.-.-..

TIT-klub. Február 18-án a TIT klubban külpolitikai tájékoztatót tartott Regős Sándor a szegedi körzeti studio munkatársa. Vitavezető: Megyesi István, a nagyközségi pártbizottság titkára volt.

..-.-.-..

Képzőművészeti kiállítás. A Kelemen László Művelődési Házban február 19-én Patacsics József, Igaz Mihály és Benák János amatőr képzőművészek kiállítását rendezték meg. A tárlatot Dr. Tóth Ferenc, a makói József Attila múzeum igazgatója nyitotta meg.

..-.-.-..

Koordinációs értekezlet Az MSZMP Csongrád megyei Bizottság és a HNF Csongrád megyei Titkársága felkérésére nagyközségünkben egy rendkívüli hulladékgyűjtő akciót szerveztünk.

Az akció sikeres lebonyolítása és a feladatok megbeszélése céljából az MSZMP Nagyközségi Bizottsága és a HNF Nagyközségi Bizottsága február 16-án a művelődési házban koordinációs értekezletet tartott, melyen meghatározták, hogy az akció egy tornaterem létesítésének az alapjait szolgálja.

.-.-.-.-.

Jelmezes karnevál. Február 27-én tartották az iskolások, jelmezes karneválját a Kelemen László Művelődési Házban. A karnevált a táncospárok nyitották meg. Ezután felvonultak a csoportos és egyéni jelmezek. Nagyon ötletesek voltak mint az egyéni jelmezek, mint a csoportos táncok.

.-.-.-.-.

Pánczél Józsefné

Helyreigazítás az 1982. decemberi számból, kimaradt Pintér, Marcell, aki 30. szoros véradásért kapott kitüntetést.

Czabarka András 20-szoros véradásért járó kitüntetést kapott.

NŐNAP A NYUGDIJAS KLUBBAN

Férfi klubtársaink kívánságára és közreműködésével március 14-én nőnapot tartottunk.

A művelődési ház előcsarnokában az asztalokat a Szabadság MGTSZ, Hámán Kató szocialista brigádjának tagjai diszitették fel, és ott fogyasztottuk el a finom lángost, amit Batta János az iskolai napközi otthon konyhafőnöke és Czabarka Andrásné élelmezésvezető készítettek el számunkra.

Nagy örömet okoztak a napközi otthon fiúi, akik Czabarka András napközis nevelő vezetésével egy csokor verset és dalt adtak elő, anivel az édesanyákat, nagyanyákat és a dédanyákat köszöntötték, tehát bennünket. Ezt követte a Szabadság MGT SZ KISZ titkárának, Pintér Lászlónak a köszöntése, aki szép képeslapokat osztott ki a nőtagoknak. Asztalos P. Kálnán a férfi klubtagok nevében, kívánt sok szépet és jót, az ő sajátos, egyéni humorával.

Ekkor következett a meglepetés: Férfi klubtársaink izléses, műanyag terítővel leptek meg bennünket, amit Turi Péter és Parti József adtak át szíves szavak kíséretében.

Ezt a sok figyelmességet hálás szavakkal köszöntem meg a nőtagok nevében és felolvastam a reprezentatív disztáncviratot: "A Nőnapon sok szeretettel és tisztelettel köszöntünk minden megjelent nőt. Kívánjuk, hogy még sokáig ünnepelhessünk együtt. - A klub férfi tagjai."

Ezután megszólalt a zene: Gyenes János szaxafonon és Turi József harmonikán játszott, ami mellett daloltunk és táncoltunk.

A nőnapunkon összességében 76-an vettünk részt: 42 nő, és 20 férfi tag. A távolmaradók sajnos betegek voltak. Nőnapunk sikeréhez hozzájárult a Hazafias Népfront és az ÁFÉSZ anyagi segítségével, amit külön és itt is megköszönünk!

Markovics Gézáné
klubvezető

Népdalok Bazsó Dénes gyűjtéséből:

1./ A kalapon...

A kalapon nem sallangos fajta,fajta.
Nincsen virág,bokréta sem rajta,rajta.
Nem is való rája,
Nincs olyan rózsája senkinek.
Ne is legyen szebb a világon
Itt virúl a nellenen,rózsám,virágom.

A kalapon nem sallangos fajta,fajta,
Nyilik már a rózsabimbó,rajta,rajta.
Nem köszönök véle,
Nem köszönök véle,senkinek,
Községi birónak,sem papnak,
Sem az uraknak,csak a magam fajtának.

2./ Csütörtökön virradóra
Találtam egy pej csikóra.
Addig,addig kerülgettem,
Mig fel nem kötőfékeztem,

Mikor felkötőfékeztem,
A vásárba el is vittem.
Kérdik ho-ogy e-ez a ló?
Ez a csikó,harminc bankó.

54. SZ.

1983. november

P A L O T A I

K R Ó N I K A

A csanádpalotai Kelemen László Művelődési Ház honismereti
körének lapja

Honismeret, helytörténeti közlemények

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Lektorálja: Kiss Dezsőné

Borítólap: Vass Józsefné

Kiadja: Csanádpalota Nagyközségi Közös Tanácsának
Kelemen László Művelődési Háza

Felelős kiadó: Kovács Sándor művelődési ház igazgató

KÉZIRAT GYANÁNT

Palota község neve, "PALOTA".

Sisák János bíró, Szabó B. Alajos törvénybíró és Kiss Gábor jegyző 1864. május 25-én jelentést tett - Pesty Frigyes történetíró, a magyar Akadémia tagja részére Temesvár szab. kir. város hatósága útján - a helynevekkel kapcsolatban kiadott pontokra vonatkozólag.

Palota községnek rendes neve csak Palota, de nehogy az országban levő hasonló nevű községekkel összezavarják, az 1862 óta fennálló posta - hivatal "kedvéért" a Postaigazgatóság által Csanád-Palotának lett elnevezve, de a nép továbbra is Palotának nevezte.

Mária Terézia uralkodása alatt ezt a vidéket tentonok / ókori germénok-németek / lakták, akik az az ő kijelentésük szerint a községet "Baludának" nevezték, később helyükbe magyarok jöttek és a község "Palota" nevet kapta. Azt azonban, hogy a "Baluda" vagy a "Palota" név régebbi-e, nem megállapítható.

A község eredete és telepítésének ideje sem volt megállapítható, annyi azonban biztos, hogy 1768-ban már volt r. cat. templom és parochia.

Népessége a szájhagyomány szerint német nemzetiségű volt, aki a Csigának nevezett pusztáról költöztek ide s több mint valószínű, hogy ezek a németek a palotai kincstári birtokra a bánatba telepített németekkel egyszerre települtek. A németek mivel hír szerint vetéseiket az ürgék nagyban pusztították, elhagyták helyüket és helyükbe Gömör-, Nógrád-, Hont-, és Heves megyéből magyar és tót ajkú emberek jöttek, az utóbbiak Sisák, Pisák, Kriván, Haluska, Póta, stb. nevűek most is laknak, de lakosság magyarul beszél.

A határban a következő dülők voltak:

1. Tanya dülő: A terület az odaépített tanyáktól vette nevét.
2. Csiga dülő: Ez a Maros folyó mentén húzódik és csiga görbülete volt, vagy inkább - a hely vizkiöntéses lévén - sok csigával volt tele.

3. Szőlőlapos dűlő: Szőlő ültetésre alkalmas lapos fekvésétől kapta nevét.
4. Kenderföld dűlő: Ezen a részen termeltek kendert, és ettől kapta nevét.
5. Székvíz ér dűlő: A szikes területtől vette nevét.
6. Kopojaér dűlő: Ez rendszeren kopasz volt s innen kapta nevét.

Egyéb más topografikus, topográfiai nevek nem voltak felsorolva.

.-.-.-.-.-

Komoly Pál

CSANÁDPALOTA NEVEZETESEBB ÉVEI.

II.rész

- Történelmi iratok alapján -

1750. Mária Terézia uralkodása idején /1740-1780./ az 1750-es években, németekkel telepítette be az elpusztult falut, de a telepítés nem sikerült, mert az ide-telepítettek a nagylaki szlávok és románok miatt, na meg az egészségtelen területre is hivatkozva kellemetlennek találták a helyet s a Maroson túl lévő német települések felé húzódtak. Ez után Gömör-Hont-és Nógrád megyéből telepítetett a lakosság.
- A telepítés idején határához csatolták a Csiga nevű pusztát, a Maros mentén elterülő legelőt, hol az 1200-as évek elején Csikaj, majd Csika nevű falu volt s szent Márton tiszteletére épített templommal és 36 kapuval /házzal/ rendelkezett, de - a feljegyzés szerint - a tatár, majd a törökdulás idején elpusztult.
1768. Mária Terézia és Fekete György gróf közbenjárásával felépült a r.kat.templom, melynek oltára alá - a szájhagyomány szerint - nevezett gróf kriptát építetett.
- /1935-ben engedélyt kértem Dr.Ruszthi Rusztek Andor

plébánostól a kriptá megtekintésére, és - miként a szájhagyomány is tartotta - kettő férfi és egy női csontvázat találtam. A koporsók fülkéi szétroncsolt állapotban voltak, amit bizonyosan valamelyik forrongós időben, ékszerféleségek után kutatva törtek fel. Az oltár mögött, a Történelmi Arcképcsarnokban közölt Fekete gróf nagyított arcképmását találtam.

A kriptában velem jött Dr. Mozol József orvos./

1811. Palotára költözött Kelemen László első magyar szinigazgató, aki Süvegjártó Pál plébános kérésére kántor és tanítói állást vállalt. Az 1910-es években élő 70-80 éves öregek úgy hallották nagyapjuktól, hogy "az iskolásokkal sokat danótatott és komégyiázott", de ezt az akkori kincstári ispán nem jó szemmel nézte.

1814. A kincstári ispán lerészegített kocsisa Kelemen Lászlót egyházi küldetése alkalmával az utmenti árokba fordította. Kelemen László meghalt, a kocsis pedig lábát törte és koldusbotra jutott. Ekkor beszélte el a lakosságnak, hogy az ispán szedte rá az aljas gazságra.

.-.-.-,.-.-.-.

/folytatás következik/

Asztalos P. Kálnán

RÉGI KÖZMONDÁSOK CSANÁDPALOTÁN

Olyan mint a Fecsegi kaszája.

Az 1910-es években élt Palotán egy Nagy Péter nevű ember, kit örökös beszéde miatt "fecsegi" előnévvel illettek lakostársai. S mivel Fecsegi minden dolgában közismerten balkezes volt /nem állt jól neki semmi/, az egyik aratás alkalmával többen is érdeklődtek:

- Hogy halad az aratás, bátya?!
- Hát szaporázgatom a fenést /kasza élesítését/,
de hiába!...Amíg fenek, addig aszongya, hogy
"igy lesz, úgy lesz..." mikor osztán nekivágok,
aszongya, hogy "sehogy!...sehogy!" Asztán megest
fenek. Azóta minden rossz szerszámra azt mondják
hogy "ez is olyan mint a Fecsegi kaszája!"

Jójárt mint Franyó.

Amikor még az 1800-as évek utolján nagy gazdának számított
a 30 holdas parasztgazdaság, Franyó András addig cselédke-
dett Halasi nevű nagygazdánál, hogy elszerette a gazda egyetlen
leányát. Persze, a gazda halála után ő lett a gazda s meg-
kapta a "jójárt" előnevet. A ha valakit valami szerencse
ért, rámondták:

- Jójárt, mint Franyó.

Terit mint a Szikszai puskája.

Szikszai Miska kiváltotta a vadászengedélyt, de sose tudott
nyulat löni. Védekeznie kellett hát, mert az mégse szép, de szé-
gyen is, ha valaki nem tud célozni:

- Attateremtette eszt a puskát, tuggyátok, hogy ez
a puska egy olyan jó puska, hogy ilyen jó puska
nincs több a faluba, csak az a baj, hogy nagyon
"terit", aztán akármilyen jó megcélozom a nyulat,
mindig körü lövi, oszt így sose tanájja el.

Azóta minden tévedőre rámondják, hogy "úgy terit, mint a
Szikszai puskája."

Úgy ül, mint Lelén a tök.

A lelei ember így dicsekedett palotai ismerősének:

- Akkor a tökök ülnek nálunk a kukoricában, mint
egy...nem tudom mi...Odébb nem tudjuk mozdi-
tani.

S azóta, ha valaki "nagyon leült" /nem akar tovább menni/
így szokták mondani:

- Úgy ül, mint Lelén a tök...

.....

Asztalos P. Kálmán

KELEMEN LÁSZLÓ

/folytatás/

2./ Születési helye és időpontja.

Lugosi Döme 1927-ben kiadott könyvében azt írta, hogy születési okmánya, eddig még nem került elő. Keresték Makón, Pécskán, Kecskeméten, -mert édesapja 1759 - 1765 között e három helyen kántorkodott, -de egyik helyen sem találták meg. A halotti anyakönyv szerint 1814-ben 54 éves korában halt meg. Lugosi Döme szerint, 51 éves korában hunyt el, tehát 1763-ban született. Feltételezi, hogy a halotti anyakönyvben a beíró pap, számelírást követett el, vagyis az 1-es számot 4-nek írta. Azóta a születési okmányát megtalálták. Kecskeméten született 1760. július 26-án.

Tehát a halotti anyakönyvben nincs számelírás.

3./ Nevelése, iskolavégzettsége:

Szülei magyaros szellemben nevelték. Az apja a saját mesterségére is: kottára, énekekre és énekszöveg készítésére tanította. A szülei a magasabb tudás elsajátítása végett, a pesti kegyesrendi gimnáziumba iratta be. Itt tanulta meg, az akkor még nélkülözhetetlen latin nyelvet. A gimnázium elvégzése után, beiratkozott az egyetem jogi fakultására. Elvégzése után 1786-ban Pest városa, mint iktatót alkalmazta. Az ügyvédi oklevelet 1788-ban szerezte meg, s ekkor Grassalkovich Antal herceg gödöllői uradalmának jogtanácsosává alkalmazta. Itt feleségül vette, a gazdatiszt lányát, Lipsey Máriát. Lipsey Mária 1780-ban született, és 1799-ben kötött házasságot Kelemen Lászlóval.

Sógora, Szilágyi Pál leírása szerint, Kelemen Lászlónak a termete magas volt, élénk csillogó szeme, finom metszésű ajka, erélyes álla, kissé hajlott homloka, és hajlott orra volt. A leírás Lugosi Döme szerint megfelel a valóságnak, mert ő a Nemzeti Múzeum Széchenyi könyvtárának P.o.hung.581 könyvtári jelzésű könyv IV.kötetének hátsó lapján található Kelemen László, rajzolt arcképe. Ő onnan le is rajzolta, és a rajz a könyvében meg is található.

4./ Testvérei.

A kor, és a közös nevelés nemcsak Kelenen Lászlóban, hanem három nővérében is felidézte, a színészet iránti hajlanot.

Kelenen Magdolna, Szilágyi Pálné is színésznő lett, ugyanígy gyermekei, Szilágyi Pál, Szilágyi Lilla, és Szilágyi Aladár is színész lett.

Kelenen Erzsébet 1792-ben lépett színpadra. Láng Ádám János színészhez ment férjhez. Gyenge testalkatú, beteges, halk beszédű szép nő volt. Meghalt 1795-ben.

Kelenen Borbála, a harmadik testvére is színésznő lett. Később férjhez ment Somogyi Csizmadia Sándor ügyvédhez, és ott hagyta a színpadot, a házasságkötés után.

Fia, Somogyi Károly alapította később, a szegedi Somogyi könyvtárt.

Bazsó Dénes

A GYÜJTEMÉNY GYARAPÍTÓI

Mikulán László, Délibáb u. 5. sz. alatti lakos 3 db. történelmi képet adományozott az 1914-es világháború idejéből.

Zelenák György 1912. évből való arcképet, egy igazoló könyvet és 4 db. kitüntető érmét.

Erdélyi György, Páva u. 7. az Arad-Csanád-Egyesült Vasut emléklapját és egy felvételt az első mozdonyról.

Bócsa Sándor és Dávid Mihály egy 1800-as korabeli faránás fogasboronát adományozott.

Szabó István Délibáb u. 1. egy 1800-as korabeli egy csövű puskát adott és egy emelőt az 1800-as évekből.

Bazsó Dénes nyug. tanár az Új Magyar Szalon című társadalmi és szépirodalmi képes folyóirat 1941. szept. 1. számát adományozta, mely 7 képet mutat be a római katolikus templomról és Dr. Ruszthi-Rusztek Andor plébános képmását.

GYERMEKJÁTÉKOK, MONDÓKÁK

/Részlet a "Gyermekeknevelés a század elején" c. néprajzi gyűjtésből/

A tél örönei. A gyermekek, a legkedveltebb téli játékaikat, mégis csak kint a szabadban találták meg. Például: minden gyerek szeretett "irongálni", "csuszongálni" a jégen. Erre a célra maguk, vagy idősebb testvéreik készítettek fakorcsolyát, amit szíjjal vagy madzaggal a lábukra ereősítettek, s ezzel az utcák árkaiban vagy a határ befagyott ereiben korcsolyáztak. Amikor pedig az első hó leesett, hólabdákat gyurtak, kerekítettek és nagy élvezettel dobálták felnőttekhez, gyerekekhez egyaránt. / A lányokat meg szokás volt az első hóban megmozdítani, hogy szép, egészséges, pirosarcuak legyenek. / Kedvelt játékuk volt a hóember készítése is, aminek piros, csővespaprika vagy sárgarépa orrot tettek, szemének egy-egy krumplit, vagy éppen az utszélen elhullajtott lócitronot/lóganajt/. Fejére pedig olyan tárgyat igyekeztek tenni, amitől érdekesebb, nevetségesebb lett. A gyermekeknek rendkívül nagy örömet jelentett a szánkózás. Az utcákban sokszor csapatokban lesték, hogy mikor jön arra egy-egy csengős szánkó, amelynek saroglyájában észrevétlenül felugrálhattak. Milyen élvezet is volt még a gyerekeknek, a hófehér, sima havon tova siklani!

A kisebb gyerekek részére házilag is faragtak, "összeeszkábultak" kisset, amit felnőttek vagy nagyobb gyermekek a két vállukon átvetett madzaggal húztak. Erre a fentiekre mondták viccesen: "Maczag gyöplü, kendőrhám, mind a kettő jó szérszám."

A téli örömhöz - bár, a vallásos, karácsonyi ünnepkörhöz - tartozott a dec. 6-i Mikulás nap. Miklós püspökről, a gyermekek jótevőjétől elnevezett Mikulás napján a gyermekek cipőt, csizmát pucoltak, fényesítettek és éjszakára az ablakba tették, azzal a tudattal, hogy az éjszakán a Mikulás a jó gyerekek cipőjét, megrakja minden jóval a rossz gyerekekét pedig virgáccsal.

Szintén a karácsonyi ünnepekörhöz tartozott és különösen falun, kedvelt Advent-i népszokás volt a Betlehem-járás.

A templom alakú kis betlehemet a nagyobb gyermekek is el tudták készíteni. A vázát vékony deszkákból, pálcákból állították össze és az egészet színes papírral vonták be.

A tetejére - kívül, belül - aranypapírból kivágott csillagokat is ragasztottak. A betlehem belsejébe jászolt készíttettek és melléje bárányszőrrel bevont kis agyag állatkákat helyeztek, melyek - a vallás szerint - leheletükkel melengették a jászolban nyugvó kisdédet.

A betlehemet két, fehérbe öltözött angyal vitte. Egy pásztor csengővel előttük haladt és minden ablakon becsöngetett, úgy kérdezte:

"Möghallgattyák-é az angyali vigasságot?"

Az igenlő válaszra a két angyal belépett a betlehemmel és az utcai ajtóban énekelni kezdték:

"Menyből az angyal, lejött hozzátok, pásztorok, - hogy Betlehembe sietve menvén, lássátok."

Az ének alatt a betlehemet az asztalra helyezik és kiszólnak:

"Gyere bé első pásztor!"

A pásztor bemegy, letérdel a betlehem elé és mondja:

"Édes jézuskám, hoztam néked egy kis báránycákát."

Majd feláll és arébb lép. Az angyalok ismét az ajtó felé fordulva mondják:

"Gyere bé második pásztor!"

Bemegy a második pásztor, letérdel a betlehem elé és azt mondja: "Édes kis jézuskám nem hoztam egyebet, csak a tiszta szívemet". Feláll és oldalra lép. Az angyalok ismét az ajtó felé fordulva mondják:

"Gyere bé öreg! Csókolj meg a Jézuskát."

Az öreg kintről:

"Miféle Iluskát?"

Az angyalok:

"Semmiféle Iluskát, hanem a Jézuskát."

Az öreg benyitja az ajtót és beesik. Esés közben mondja:

"Még ezt a gazdátlan kilincset sen foghatom meg jól..."

Fekszik a földön, az angyalok ismét szólítják:

"Kelj fel öreg, csókold meg a Jézuskát."

Az öreg fölkel, oda térdel a betlehem elé és mondja:

"Édes Jézuskám nem hoztam egyebet csak egy köcsög aludtejet, az uton azt is elejtettem."

Feláll, a pásztorok felé mondja:

"Pásztorok menjünk a mezőre, fogjunk egy göndörszörű báránycát, vigyük az anyjának, főzze meg a fiának. Ha valaki vígan él, a juhász épp úgy él."

A pásztorok az öreggel együtt körbe táncolnak és éneklik:

"Haj-haj-haj, úgy repülünk, mint a raj. Haj-haj-haj, repülünk el, mint a raj."

Az öreg mondja a pásztoroknak:

"Halljátok csörgetik a kulcsot, pénzt akarnak adni, ha pénzt adnak, megfogjuk köszönni, ha botot el fogunk szaladni."

Az öreg megköszöni amit adnak:

"Adjon az Ur Isten, a házi gazdának, akkora hizót, mint a bubós kemence. Olyan szalonnája, mint ez a ház fala. Olyan vastag kolbásza legyen, mint a mestengerenda."

A két angyal fogja a betlehemet, elindulnak és mindnyájan énekelik: Csorda pásztorok, midőn Betlehemben - csordát őriznek éjjel a mezőben..."

/folyt.köv./

Pánczél Józsefné

/A betlehemes játék felkutatásában segített Barta Mártonné,
Csanádpalota, Délibáb u.44./

JELLENÜNK KRÓNIKÁJA

Falugyűlés. Március 9-én a Kelemen László Művelődési Házban falugyűlést tartottak, melynek előadója Fejes Ferenc, az újjonnan megválasztott tanácselnök volt. A falugyűlésen jelen volt Csekei László, a HNF országos tanács munkatársa.

A gyűlésen 420 fő vett részt, a beszámolóhoz 16 fő szólt hozzá.

Május 1-i majális. Május elsején, a nemzetközi munkásmozgalom nagy ünnepén vidám zeneszórá ébredt a község lakossága.

A zászlókkal feldiszitett utcákon - a nagyközségi pártbizottság, a Tanács és a HNF községi bizottsága szervezésében - már a kora reggeli órákban megkezdődött az ünnepi készülődés.

A gyermekek iskoláikkal, az üzemi dolgozók pedig az ünnephez méltó dekorációkkal, transzparenszekkel, májusfákkal, a szocialista brigádmozgalom eredményeit hirdető táblákkal vonultak a főtéren keresztül a sportpályára. A község vezető testületeinek képviselői a művelődési ház előtt felállított disztribünről köszöntötték a kelkes felvonulókat.

A sportpályára érve Kovács Gábor a HNF községi bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. Ezt követően az iskolások műsorát tekintette meg a közönség.

Természetesen a termelőszövetkezet és az ÁFÉSZ sátraiban bőven volt az étel, ital. A gyermekek pedig az édességek és a sokféle játékok közül válogathattak. Ebéd után a játékos sportvetélkedők és labdarugó mérkőzések nyújtottak szórakozást fiataloknak, időseknek egyaránt.

Este a művelődési házban rendezett diszkón szórakozhatott a fiatalság.

Szilárd burkolatú utépités. A Rózsa utcában, több mint 1 km. hosszúságban, a Rózsa utca és a környező utcák lakóinak anyagi hozzájárulásával és társadalmi munkájával szilárd burkolatú utat építettek. A közelmúltban elkészült szilárd burkolatú utat az ittlakók nagy megelégedéssel, örömmel vették birtokukba. A Rózsa utcai utépitésben élenjáró társadalmi munkások közül Kiváló Társadalmi Munkás kitüntetést adományoztak: Takács János és Vetró Józsefnek. Erdemes Társadalmi Munkás kitüntetésben részesült: Csókás Mihály, Kovács László, Lakita Jánosné és Magyar Mihály.

Kiváló a csanádpalotai ÁFÉSZ. Az elmúlt évi eredményes gazdálkodásuk elismeréseként a Kiváló Szövetkezet címet érdemelte ki a Csanádpalota és Vidéke ÁFÉSZ. Ebből az alkalomból rendeztek ünnepi termelési tanácskozást a Kelemen László Művelődési Házban. Az elnökségben helyet foglaltak a megyei és a városi pártbizottság, a tanács, valamint a felügyeleti szervek képviselői. A szövetkezet tavalyi sikeres gazdálkodását Schmidt Zoltánné, a MESZÖV elnökhelyettese méltatta. Elmondotta, hogy az ÁFÉSZ több, mint 200 tagú kollektívája körültekintően gondoskodik a térségben élők ellátásáról. Ezt követően pedig átadta Németh Gyula elnöknek a Kiváló Szövetkezet címet tanúsító oklevelet, amelyet a kollektíva immár másodízben kapott meg.

Végezetül kitünteséket, jutalmakat adtak át a munkában élenjáró szocialista brigádoknak, szövetkezeti dolgozóknak.

.....

Ünnepi megemlékezés. a Vöröskeresztes világnap alkalmából. A csanádpalotai községi Vöröskereszt alapszervezete a Vöröskeresztes világnap alkalmával ünnepi gyűlést tartott a nagyközségi pártbizottság székházában. A találkozón részt vettek a társszervezetek képviselői: a helyi Szabadság MGTSZ Vöröskeresztes szervezete, a kövegyi Béke MGTSZ vöröskeresztesei, valamint a nagyközségi párt-és tanács tisztségviselői. Az ünnepi gyűlésen Tóth Tamás gyógyszerész, a községi Vöröskereszt szervezet elnöke emlékezett meg a vöröskereszt múltjáról, a szervezet megalapításáról, Henry Durantról.

Ugyanez alkalomból Tóth Tamásné gyógyszerész az egészségügyi törvény megvalósulásáról, ezzel kapcsolatban az állampolgárok jogairól és kötelességeiről tartott figyelemre méltó előadást.

..-.-.-.-.

TSZ -közgyűlés. Új alapszabályt fogadott el a Szabadság Termelő-szövetkezet. Ebből az alkalomból - amely egyben lehetőséget nyújtott a gazdaközösség tevékenységének elemzésére is - jun.30-án délelőtti közgyűlést tartottak a Kelemen László Művelődési Házban. A tsz-tagokat, a pártbizottság politikai munkatársát, Megyesi István, a nagyközségi pártbizottság titkárát, Tamás Imrét, a megyei tanács VB. mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának főelőadóját, Pólya Imrét, a TESZÖV főmunkatársát - Fekete Jánost, a szövetkezet elnökhelyettese köszöntötte. Az elmúlt esztendő gazdálkodásáról az idei tervekről Posztós István elnök tartott beszámolót.

Barátsági nap. Május 23-án, a Béke hónap alkalmából Bulgár-Magyar barátsági napot rendezett a nagyközségi pártbizottság, a tanács, a HNF nagyközségi bizottsága, melyen részt vettek: Iván Pejkovszki, Bogomil Cservenusev és Georgi Panev. Először a művelődési házban tartott kibővített elnökségi ülésen vitatták meg a társadalmi munkavégzés állását, majd néhány társadalmi összefogással épült létesítményt mutattak be a bulgár vendégeknek. Az uttörőházban az iskolások rövid orosznyelvű műsort adtak. Ezt követően barátsági gyűlést tartottak a párt székházban, amelyen Dr. Szentpéteri Imre mondott ünnepi beszédet, hozzászólt Iván Pejkovszki. A gyűlés a koteli népzenei együttes és a helyi citera zenekar műsorával zárult.

Új Tüzép-telep. Csanádpalota és Vidéke ÁFÉSZ több év óta tervezte egy új Tüzép-telep létesítését, amelynek megvalósítására az elmúlt őszön kerülhetett sor a volt ZÖLDÉRT telep helyén.

A létesítmény kivitelezését a helyi Szabadság MGTSZ építőbrigádja végezte, úgy hogy ez év májusában be is költözhették a Tüzép. A beruházás értéke mintegy 5 millió forint.

Néprajzosok találkozója. A Magyar Néprajzi Társaság, a Nyelvtudományi Társaság, az MTA Nyelvtudományi Intézete, a Néprajzi Múzeum, a HNF Országos Tanácsa, a TIT Országos Néprajzi Választmánya, a TIT Pest megyei néprajzi szakosztály támogatásával Gödöllőn rendezték meg az önkéntes néprajzi és nyelvjárási gyűjtők XI. országos találkozóját.

Az ünnepélyes megnyitó ülésen a vendéglátó város és a megye nevében Ritecz György Gödöllő tanácselnöke köszöntötte a találkozó résztvevőit. Elnöki megnyitót Balassa Iván, a Magyar Néprajzi Társaság Elnöke mondott, s üdvözölte a megjelenteket akik az ország minden részéről érkeztek, sőt nagy számban jöttek határainkon túlról is. Mint minden honismereti találkozón, ezen is képviselve volt a csanádpalotai honismereti szakkörünk is.

.....

Nyugdíjasok kirándulása. A csanádpalotai nyugdíjasklub május végi programjában szerepelt a szarvasi kirándulás. Ragvógó napsütésben, vasárnap reggel friss, jókedvvel gyülekeztek a kirándulók. Indulás után, utikalauszunk, Völgyes Lajos ismertette a napi programot, majd Orosháza felé egy kis történelmi betekintést kívánt adni a Viharsarok parasztmozgalmairól és annak mártirjairól. Szarvasra érkezve az Arbarétumban tettünk jókora sétát.

Elhagyva az Arbarétumot, a nagy falugyarapító, Tessedik Sámuel szobrát tekintettük meg, majd a Tessedik múzeumba tértünk be. Itt az ásatásokból előkerült, őskori használati tárgyakat, kőedényeket, ékszereket éppoly érdeklődéssel szemléltük, mint a későbbi idők használati eszközeit, bútorait, kézimunkáit. Ebéd után a nagyszénási fürdőben mentünk, ahol kellemes meleg vízben töltöttünk pár órát. A fürdőzés után pedig a Strand étteremben eltöltött hangulatos vacsora után vig hangulatban nótaszóval ért haza Palotára a kiránduló társaság.

.....

Augusztus 20.-i ünnepség. Augusztus 20.-át megelőző napokban a Szabadság MGTSZ szociális-kulturális és nőbizottságának tagjai, aktivistái otthonukban keresték fel a nyugdíjasokat.

Elbeszélgettek velük, érdeklődtek életükről és tisztelettel meghívták őket a hagyományos nyugdíjastalálkozóra.

A rendezvényt Kovács Gábor, a HNF nagyközségi bizottságának titkára nyitotta meg, majd Posztós István, a Szabadság MGTSZ elnöke mondott ünnepi beszédet. Köszöntötte a munkában megfáradt, idős nyugdíjasokat. Külön tisztelettel és meleg szeretettel üdvözölte az 50. házassági évfordulójukat, aranylakodalmukat ünneplő párokat, akiknek a találkozón ajándékokat és virágokat nyújtottak át. Asztalos Marcell és Csókás Erzsébet aranylakodalmas párt a nyugdíjasklub külön is köszöntötte és virágkosárral kedveskedtek nekik.

Végül finom ebéddel vendégelték meg az idős nyugdíjasokat.

.....

Felszabadulási ünnepség. Csanádpalota nagyközség pártbizottsága, a KISZ területi, valamint Makó városi bizottsága szeptember 25-én, vasárnap egésznapos ünnepséget rendezett a település felszabadulásának 39. évfordulója tiszteletére.

A rendezvényt sorozat délelőtt fél 9 órakor térzenével kezdődött a község főterén. Játszott az apátfalvi uttörőfuvoszenekar, majd fél 10 órai kezdettel koszorúzást tartottak a felszabadulási emlékműnél.

A szabadtéri nagygyűlés 10 órakor kezdődött. Az ünnepi beszédet Keresztes Zoltán, a makói városi pártbizottság politikai munkatársa mondta. Ezt követően lövészversenyek kezdődtek. Délután "Erővel győzze a szív, szép szóval a száj..." címmel szellemi vetélkedőt tartottak a művelődési házban. A 17 órakor kezdődő ünnepi, kulturális műsorban nagy sikerrel szerepelt a Maros táncegyüttes és Ghyczy Tamás bűvész. Végül a fiatalság számára rendezett tánccal zárult a nagyközség felszabadulása alkalmából rendezett ünnepi program.

Pánczél Józsefné

JELENÜNK KRÓNIKÁJA

A Csongrád megyei Hirlap 1983.április 19-én megjelent számában olvastuk: "Aranyoklevelet kapott a csanádpalotai kisdoboscsoport. Felkészítőjük: Fejes Ferencné és Juhász Lászlóné." Örvendünk a sikernek!

..-.-.-.-.

Ugyancsak a Csongrád megyei Hirlap 1983.május 4-én megjelent számában olvastuk,hogy az "Uttörővezető pedagógusok kitüntettjei közt találtuk Kiss Dezső és Szügyi Andrásné pedagógusokat.

..-.-.-.-.

1983. június 27-én 10 óra 5 perckor a Kossuth Rádió "Nyitnikék" gyermekműsorában szerepeltek a palotai iskolások közül a Honismeret barátai. Többek közt a Maros parton lévő csigai legelő eredetéről,majd az ott lévő halmokról /Dózsa dombokról/ és volt településeiről adtak ismertetést. A felvétel a Honismereti gyűjteményben történt.

Asztalos P.Kálmán

A Nyugdíjas Klub működéséről április-októberi időszakban:

A szokásos klubnapokon kívül említésre méltó események:

Kirándulásaink:

Május 24-én Szarvas-Nagyszénás. Megnéztük a Tessedik Sámuel múzeumot;újból megcsodáltuk az arbarétumot,gyönyörű növényeivel; fürödtünk a nagyszénási gyógyfürdőben,majd jó hangulatú vacsorával fejeztük be a kirándulást,amin 35-en voltunk.

Julius 2-án Szeged-Ópusztaszeren voltunk 39-en. Szegeden a Fogadalmi templomot,Várat,Múzeumot,Füvészkertet néztük meg,a Tiszagyöngye éttermében ebédeltünk,majd Ópusztaszeren barangoltunk. Visszatérve Szegeden,a termálfürdőben lubickoltunk, este pedig a kiszombori Gólyafészekben volt vacsora,tánc,dalolgatás!

Julius 24-én nagy látszámmal, 56-an Gyopáros-fürdőben voltunk, ahova már többször visszajárunk. Szeretjük a jó vizet, a szép környezetet s a változatos, viszonylag nem drága ellátást.

Szeptember 6-8-a között volt a 3 napos Dunakanyari kirándulás 35 fővel. Budapesten keresztül Szentendre/skanzen, Kovács Margit és sok más múzeum/szállás a szentendrei Papp-szigeten. Másnap Visegrád, Lepence-fürdő és Esztergom nevezetességeivel ismerkedtünk: A visegrádi vár, Salamontornya, az Esztergomi Bazilika, Vár, Keresztény Múzeum, -majd 3. napon Tata, hazafelé Székesfehérvár és Simontornya.

Ezen a kiránduláson élveztük a gyönyörű tájat, a sok történelmi emléket, amikről Völgyes Lajos beszélt el sok szépet, maradandót. Egyébként a szegedi és a szarvasi utunknak is ő volt a vezetője, s az általa készített színes diák december 9-én a klub tagoknak és a velünk volt más személyeknek le is lesz vetítve.

Egyéb rendezvényeink:

Augusztus 8-án nagyszabású zenés-batyus estünk volt 61 fő részvételével, mert a tagok meghívhattak hozzátartozókat is. mi. tagok hoztuk össze a süteményeket. A zenét Gyenes János és Túri József szolgáltatta s igen jó volt a hangulatunk! Vendégünk volt a KESZ; Petőfi szocialista brigádjának néhány tagja. Ők már fennállásunk óta segítséget kapunk tőlük /fényképek keretezése, polc stb./ Mi meghívással és rendezvényeinkről készült képekkel tudjuk viszonzni szíveségüket.

A termelőszövetkezeti nyugdíjas napon 25 tsz. tag és egyben klubtag volt jelen. Szeretettel köszöntöttük Asztalos Marcell klubtagunkat és feleségét 50. házassági évfordulójuk alkalmából s a klub nevében díszkosarat adtunk át.

Az ÁFESZ meghívott bennünket a pitvarosi kultúrális-napra, ahol öten képviseltük a klubot. Nagyon örültünk, hogy a fiatalokkal összevetve "szellemi erőnket" nem vallottunk szégyent: mi és pitvarosi Pávakör tagjai lettünk az elsők: 3 db. értékes könyvet hoztunk haza, ami a klub közös tulajdona lesz.

Október 22-én az 1932/33 évben végzett általános iskolások találkozójának öten voltunk résztvevői és rendezői. Nagyon szép találkozó volt. Hiszen 50 év után 90-en jöttünk össze /ebből 21 lány és 13 fiú/, a többiek hozzátartozók. Az iskolában unokáink köszöntöttek bennünket, majd a temetőben elhalt tanítóink: Osztian Béla és Brenner Józsefné sirjára tettünk virágokat, míg az elhalt lányok és fiúk emlékére a templom keresztjéhez tettük a virágokat. Este pedig szép, hangulatos ünnepi vacsoránk volt a Fényes étteremben.

Közösen vettünk részt a Nemzeti ünnepeinken, az Egészségügyi-héten, a színházi előadásokon és közös mozi előadásokon is, általában 30-35 fővel.

A TIT előadások keretében lezajlott a három részből álló csodálatosan szép színes diás előadás Spanyolországról, Völgyes Lajos előadásában. Az ő előadásait nagyra értékeljük! Kirándulásainkról és rendezvényeinkről fényképek készültek, amit a tagok szívesen vesznek meg, emlékül, míg az Esemény - naplóban is bele fog kerülni.

"Az élet és a halál egy úton jár": A mi klubtagjainkat sem kiméli. Így kellett fájó szívvel elbucsuzni ez évben Kriván Pálnétól, Tulkán Jánostól, özv. Jancsik Józsefnétől és Jakab Jánosnétól. Sokan kimegyünk ilyenkor a temetésre és szép koszorút viszünk a sirra. Emléküket pedig megőrizzük!

Szerencsére kisebb-nagyobb betegség után meggyógyulnak és visszatérnek közénk klubtagjaink, de betegségük alatt meglátogatjuk őket és kisebb ajándékot viszünk, aminek nagyon örülnek. Így az április-október hónapban /az utolsó Krónika óta/ 10 betegünket látogatjuk meg s örültünk, hogy ők meggyógyultak.

A Krónikán keresztül köszönjük meg mindazoknak, akik törődnek velünk!

Bizonyára arra gondolnak, hogy ha idősek lesznek, nekik is jól fog esni a gondoskodás:

A Községi Pártszervezet,
Hazafias Népfront,
a Szabadság MGTSZ és a Hámán Kató Szóc. brigádja,
a KTSZ Petőfi Szóc. brigádja,
Gyenes János és Túri Józsefnek a "zeneszóért".

Markovics Gézáné

Népdalok Bazsó Dénes gyűjtéséből:

- 1./ Nincsen a zsidónak
Karimás kalapja,
Elvitte a kocsmáros
Fekete kutyája.
Hozd vissza kocsmáros
Fekete kutyája,
Hagy legyen a zsidónak
Karimás kalapja.

- 2./ Iluskáék kis kertjében
Kinyílt a legszebb
Piros rózsza.
Odajár a szomszéd legény
Holdvilágos éjszaka.
Leszedi a rózsát a tövénől,
Iluskáját nem engedi az öléből.
Páros csókot nyom a lány arcára,
Iluska szájára.

